Ч. 191 (13.736). Львів, неділя 22. липня 1934. Poбatowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перед новою голодовою катастрофою на Україні.

Поклик комітету під проводом кард. д-ра Інніцера.

У четвер 12. липня ц. р. в архиєпископській палаті у Відні відбулося під проводом кардинала **д-ра Теодора Інніцера** засідання міжнародного комітету для допомоги голодуючим у СССР. На засіданні склав парох **о. д-р Горникевич** звіт з діяльности комітету і вказав на необхідність продовжувати далі допомогову акцію з уваги на теперішнє положення в СССР. Комітет приняв такі рішення:

На запросини кардинала д-ра Теодора Інніцера відбулася в днях 16. і 17. грудня 1933 р. в архиєпископській палаті у Відні міжконфесійна і міжнародня конференція при участи представників усіх організацій, зацікавлених допомоговою акцією голодуючим в СССР. На нараді ствердили однодушно, що перед жнивами 1933 р. міліони невинних людей померли з голоду, а розмірно добрі жнива могли принести тільки хвилеві полекші. У відозві до сумління людей цілого світу закликала конференція до активної допомоги нещасливим голодуючим людям.

У міжчасі прохарчування в СССР погіршилося до того ступня, що журба за тяжке положення, висловлена у відозві, виявилася вповні оправдана. Вістки про гарні жнива у 1933 р. виявились сильно переборщеними. Далі виявилося, що числові дані про жнива не спіралися на дійснім зборі, тільки на здогадних обчисленнях збору.

Цьогорічна велика посуха, яка загрожує багатьом країнам світу недородом, принесла теж великий удар для великої частини СССР. Вигляди на урожай у найважніших областях, який серед нормальних обставин забезпечує хлібом цілу державу, дуже погіршилися і тому центральний уряд уже з кінцем травня, отже ще перед початком кампанії за жнива, примушений був подвоїти ціну на хліб. Ці заходи уряду спричинені знищенням урожаю в полудневій частині СССР. Всі вістки потверджують, що хліб зник з ринку. Саме тепер стан прохарчування на загрожених просторах, а передовсім на Україні, північнім Кавказі і над Волгою, дуже тяжкий. І тому нема ніякого сумніву, що гряде нова поворотна хвиля голоду в СССР у непередбачених розмірах. Знову міліонам міліонам людей грозить голод. Знову згине необчислене число зпоміж них, коли їм не подасть дружня рука допомоги. Зробити це наказує заповідь любови ближнього.

Тому після наради членів допомогового комітету в дні 12. липня ц. р. під проводом кардинала д-ра Т. Інніцера згаданий комітет звертається з горячим покликом до всіх організацій, кругів та станиць, для яких любов ближнього і справедливість не є пустим звуком; до всіх тих, які завдяки свому громадянському та соціяльному становищу покликані до формування державних і суспільних взаємин та розбудови господарського життя і вкінці до всіх тих людей, яким доля ближніх не є байдужа — співпрацювати на цій чисто гуманній та неполітичній основі в інтересі гуманности і справедливости. Тут діло не тільки в матеріяльній допомозі; радше треба тут витворити атмосферу загальної помочі, яка при організуванні загальної допомогової акції є першою і найважнішою передумовиною успіху цього діла для добра людства.

Новий „успіх“ москвофільської акції.

„Русскій Голос“ повідомляє з тріюмфом, що 17. м. м. відправив у містечку *Галичі* біля Станиславова богослуження православний священик з Коломиї о. А. Новицький. Після того богослуження ок. 300 галицьких міщан заявило, мовляв, що бажають перейти на православія тому, бо їм не подобався місцевий греко-кат. парох, українець. — Ось до чого дійшли вадурманені москвофільством міщани в княжому городі Галичі! Такі наслідки випала очевидно довголітня праця попереднього пароха в Галичі, москвофіла Вишницького, що помер перед дількома роками.

Не приймають посилок до Берези Картуської.

Польська преса повідомляє, що харчеві посилки, які вислала рідня інтернованих до Берези Картуської вертаються до надавців з дописком: „не приняті“ і підпис — Ґрефнер (командант табору). Рідня інтернованих не дістала ніяких виснень, з яких причин завернено харчеві посилки.

Бомбові атентати в Австрії не переводяться.

ВІДЕНЬ, 20. 7. ПАТ. Урядовий комунікат повідомляє, що в дні 18. липня ц. р. у Відні націонал-соціялісти підпалили телефонічну розмовницю. Влада схопила бляхаря Вільферта, який признався до злочину. Вільферт заявив, що приказ дістав від невідомого мущини. Його судитиме наглий суд. Вночі 19. липня ц. р. виконали бомбовий атентат на залізничий шлях у Мірцушляґ. Вибух не заподіяв більших шкід.

Не стає грошей на утримання шкіл у Нюйорку.

НЮ ЙОРК, 5. липня. (Вл. кор.) Серед теперішнього політичного й фінансового перевороту в місті Ню Йорку приходить ще третє замішання, у шкільництві. Шкільна Рада подає до відома, що вона не може втримати шкіл, коли не дістане принаймні 16 міліонів свіжих дол. на привернення нормального стану шкільних будинків і то крім тих грошей, що вже дістала давніше. До того давніший дефіцит Ради дійшов до суми 8 міліонів. Ці шкільні клопоти повстали між ін. з того, що в часі вакацій деякі школи мають окремі курси й учителі заняті постійно. В останньому десятиліттї подвоїлося число шкіл, що вчать також і в л.ті.

Договір взаїмної допомоги рятунком большевиків.

З Льондону повідомляють, що большевицький уряд столосив бажання свого уряду приступити до договору взаїмної допомоги. Большевицький уряд заявив, що вповні погоджується з промовою мін. Саймона про східнє Льокарно та приступлення до цього договору Німеччини. Большевицький уряд погоджується дати Німеччині такі самі ґарантії, як Франції.

Ґенеральний страйк у Сан Франціско закінчився.

САН ФРАНЦІСКО, 20. 7. ПАТ. Страйковий комітет рішив 191 голосами проти 174 закінчити ґенеральний страйк. Багато робітників вернуло вже до праці. Самоходи і трамваї вже їздять. До міста привезли багато харчів. Життя вертає до нормального стану.

У ВІДПОВІДЬ...

Не знаємо, чи стаття у „Ґазеті Польскій“, яку ми вчора майже в цілости передали, як голос найповажнішого пресового органу проурядового табору, чи та стаття була писана перед тим, заки її автор познайомився з комунікатом Президії УНДО й УПР, чи після того. У першому випадку — відповідь на ту статтю дає згаданий комунікат, — в останньому ж випадку ми мали би доказ, що навіть міродайні і поважні польські читачі української преси та відповідальні польські обсерватори українського життя не орієнтуються у політичному підкладі, на якому зроджуються подібні політичні акти. Сутнє непорозуміння полягає у тому, що ось напр. останній комунікат українського відповідального політичного проводу (як і подібні попередні заяви) не був зовсім призначений для польської сторони і не мав ніяких „асекураційних“ тенденцій, а був проголошений **для українського народу.** До польської сторони був адресований лише щонайвище уступ про психольоґічне підложа актів розпуки незрівноважених і в затяжній політичній боротьбі незагартованих одиниць, — зрештою виступ керманичів нашого громадсько-політичного життя був подиктований не потребою відгороджуватися від варшавського атентату, боронитися перед евентуальними масовими репресіями, лише умовинами внутрішнього українського життя, безперечно схвильованого заявою мін. Міхаловського. Очевидно, виступ українського проводу так виразно, як виразніше годі було, окреслював його становище до підпілля — для всіх, хто ще міг би мати якінебудь сумніви. Однак, повторяємо, сутньою причиною і його справжньою метою — це був черговий етап **внутрішнього змагання двох українських течій: табору еволюційної боротьби за народні права, репрезентованого і кермованого леґальними політичними партіями, та табору революційної боротьби, зґуртованого в ОУН.**

Комунікат УНДО і УПР є дальшим етапом цього нашого внутрішнього змагання, цієї боротьби двох наших течій, боротьби за розум і здоровля української національно-політичної думки, за здорову душу нації і за її матеріяльну екзистенцію. Ця боротьба є від літ найважнішою внутрішньою проблемою українського життя і найбільшою його траґедією, бо величезний запас національної енерґії зужитковує на взаємне поборювання власних активних сил. А проте від літ ця боротьба триває, і треба справді подивляти польську публіцистику, яка її не бачить, або з тактичних, вигідних для політичної практики причин — бачити її не хоче. Часописні статті? О, так, — до них справді боротьба не обмежується. даремно, що

рі, про періодичні збори льокальних комірок політичних партій, де партія, провід, поборюють і нівелюють пропаганду приманливих своїм патосом, але руїнницьких практичним змістом нац. ідей. Чи польські політики й публіцисти, які так палко твердять про пасивність українського політичного світа супроти націоналістів, справді вірять, що при дійсній його пасивности підпілля мало би лише таке значіння, як нині?! Груба помилка і повне нерозуміння укладу внутрішніх сил українського народу...

Але коли польська сторона хотіла би, щоби взагалі від варстатів конструктивної праці відмежувати молодь, щоби на всю молодь глядіти лише як на руїнницький елемент, якому згори заборонений вступ на загальні збори „Просвіти“ чи „Рідної Школи“, щоби молоді сили не анґажувати у кооперативній праці з остраху на можливість використання тою чи іншою молодою одиницею своєї посади для скритої конспіраційної роботи, — то це ще більше непорозуміння. Бо зрезиґнувати з молодого доросту може лише нарід самогубців. Оздоровлення молоді ми переводимо тільки в той спосіб, що ту молодь стараємося віспоїти з собою на ґрунті реальної щоденної роботи. Не з усіми одиницями це вдається. Є чимало прикрощів через несовісне використання отриманого варстату праці. На це нема ради, — за льояльністю службовиків супроти установи слідкує їх управа, за їх льояльністю супроти законів слідкує покликана до цього служба безпеки. Що методи українського відповідального світа, стосовані супроти рідної молоді, є правильні, про це свідчать ті сотні молодих хлопців, які ще недавно захоплювалися гаслами „національної революції“, а вже нині є зрілими і зрівноваженими громадянами з почуттям відповідальности за культурно-господарські цінности народу, за надбання, здобуті у десятиліттях муравлиної праці і борні.

Авторитет українського політичного проводу — чуємо — мінімальний, він не всилі опанувати націоналістичної дурійки. Так, на авторитет проводу в останніх роках пішов наступ з підпілля. Але те саме підпілля старалося підважити і авторитет голови греко-католицької церкви і спрофанувати всі цінности народу включно з тінями національних ґеніїв. Адже ще у свіжій памяті кампанія проти свята УМХ і бешкет на відкритті нагробника Іванові Франкові і поганьблення ідеї дисципліни на злвизі Сокола Батька. Але від тих спроб до загину авторитету політичного проводу — це велика віддаль, і завеликі кроки націоналістичної молоді, щоби її перейти. Порівнювати структуру українського партійно-політичного організму напр. з польською — ніяк не можна. У нас нинішні політичні партії сягають до часів національного відродження, вони є безпосередніми спадкоємцями перших піонірів україн-

ської національної думки. Нинішні політичні партії є теж творцями і будівничими всіх установ, всіх товариств, всіх організацій, — і наші політичні діячі не є „професіоналами-політиками“, — це громадські діячі, найтісніше і безпосередньо своїми особами, своєю працею і своїми нервами звязані з організованим громадським життям. Ось джерело їх авторитету, ось джерело їх суспільного впливу і сили. Тому легкокрилим словом заперечувати українському політичному проводові авторитету — це, повторяємо, теж непорозуміння, що полягає на несвідомості фактичного стану річей.

Але український провід не є всесильний. Він бореться з українським неонаціоналізмом, з його ідеольоґією і практикою, але він здає собі знаменито справу з своєї безсильности: ця безсильність починається там, де повинна початися боротьба з психольоґічним джерелом актів розпуки. Творити політичну дійсність, на ґрунті якої ці акти повстали і далі тривають, це не наша сила. І це найслабший пункт можливостей успішної протинаціоналістичної акції проводу...

Не ми є керманичами польської національної політики і наш голос польська національна політика постійно, від початку перебування нашого народу у межах польської держави, нехтує. Але ми дволичної гри не ведемо і закид, що — мовляв — леґальні політичні партії і осуджують націоналістів і виправдують їх та, взагалі, для польської сторони оголошують заяви а тихцем співпрацюють з підпіллям, той закид цілком дивоглядний. Не робимо того навіть не з мотивів етичного сентименту, дарма, що вважаємо, що відділювати етики від політики не можна. Але просто з мотивів політичної доцільности: який глузд був би тому самому політичному проводові, який проголошує заяву проти елементів анархії і взиває весь нарід до боротьби з ними, в тому самому менті обріхувати свій нарід, обманювати просто са

не слід їх легковажити так, як не можна легковажити ніякої незалежної преси, та ще й істнуючої виключно завдяки читачам, завдяки своїй традиції у народі, історичним заслугам для організації продуктивних сил народу. Але поза пресовою полемікою чи поза декляративними статтями, у тій самій пресі уважний читач може найти силу матеріялу для історії внутрішньо-української боротьби. Адже в усіх звітах про загальні збори великих установ і організацій є згадки про зудари двох груп і про оборону громадськи організованою більшістю давніх напрямних організації і давнього розуміння ваги даної установи для народу. І ми бачимо даремні зусилля націоналістів „вилюскувати“ з проводу установ і організацій непріємних їм осіб та зводити конструктивну працю установ на ґрунт фанатичного доктринерства. Що більше — ми бачимо, як ті установи й організації, в яких працюють ті самі одиниці, що несуть на собі тягар і політичної відповідальности, змусили взагалі націоналістичну молодь, що ще кілька літ тому вважала за можливе робити на всяких загальних зборах пусті демонстрації, позбуватися фразеольоґічного пустомельства й оперувати річевими арґументами. І ми бачимо замість зросту націоналістичних впливів по всіх установах і організаціях — повний провал їхнього „наступу“. А позатим: всі масові акції, ведені чи то безпосередньо політичними чинниками (вибори, анкети) чи посередньо установами (шкільні плебісцити „Рідної Школи“, манїфестаційні кооперативні свята), — всі ті виступи натрапляють на спротив націоналістів, бо перечать засадничим тезам неґативізму і революційної боротьби, — і в кожному окремому випадку організоване громадянство і здоровий інстинкт народу той спротив ломить. Націоналістичній пропаґанді протиставиться органічну працю, скрізь, на кожному кроці, — але й її протиставиться слово. Польська сторона, очевидно, не знає про сотки рефератів, з якими по всьому краю розїзжають найвідповідальніші політичні діячі, про дискусії у замкнених гуртах, сходинах товариств на дискусійні вечо-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 22. ЛИПНЯ 1934.

С. ЯБЛОНСЬКА. 3)

ЛИСТ З КИТАЮ.

Бандитська пригода.

III.

Жовніри справді ставали щораз то „скромніші“, самі не знаючи, як закінчити цю справу, щоб гідно вивязатися з неї, нічого не втративши зі своєї вищости.

Врешті вичерпавши всю мою витревалість, я рішила знову „заінтервеніювати“, підготовляючи кілька китайських фраз „вияснення“, в чому мене випередив турист. Зрештою, правдива професія його не була туристика, а як мені вияснив потайно лікар — військова карієра.

— Ви не дивуйтеся, вясовував мені лікар, він сам офіцир французької армії! Це може вам краще вияснити його обурення та протести!

Я вже й не дивувалася, тільки безрадно підвела раменами, замісць відповіди. Наш офіцир-турист підійшов до жінки китайського офіцира, що на боці, найспокійніше у світі чистила свої заболочені штани, витягнув з кишені пятьдесять юнанських долярів*) і простяг їх до неї на відчіпне.

Цей його жест ще збільшив її образу, а властиво дав їй певність, що наша „провина“ варта щонайменше 50 долярів. Вона з погордою відіпхнула ці гроші. Пан Буше — це імя офіцира-туриста — подвоїв свою ставку відчіпного, на що китаянка знову захитала неґативно головою і відвернулася до нього спиною. Китайцям ніколи не можна публично давати хабарів, зате без свідків вони завсіди їх приймуть, як тільки сума відповідає їх вимогам та становищу. Кілька хвилин раніше я власне мала намір запропонувати віч-навіч цій китаянці деяке „відшкодування“ за її потовчення. (?), але тепер уже було запізно. Пан Буше, який, видно, постановив відгравати ролю „героя дня“, замісць успокоїтися по своїх невдалих спробах, без дозволу влади з розгоном всів у авто, хотячи видно відїхати, щоб повідомити французький консулят, але заки він встиг залучити контакт, один з жовнірів підбіг до віконця авта, наставиви люфу бравнінґа у саме вухо п. Буше, розказуючи йому другою рукою негайно висідати.

Пан Буше навіть не ворухнувся.

Я чекала ще хвилину а вкінці нерви мої не витримали і я гукнула:

— Змилуйтесь! Висідайте!

Пан Буше, звертаючи голову в мій бік просто до спрямованого бравнінґа, відповів з натиском:

— Колиб не те, що за вас вони моглиб по моїм відїзді помстити свою лють, я зовсім не висів би.

Без цього запевнення тепер я була вже зовсім переконана, що він готовий був заплатити своїм життям за свою честь білого офіцира. Я також знала, що одинокий арґумент, щоб вспокоїти його мілітарну запальчивість, був заклик до його джентельменства, — що я рішила використати навіть за ціну моєї амбіції. Тепер мені було вже байдуже, чи він осудить мене боягузкою, чи ні! Тепер йшло більше про його, ніж про моє життя.

Ледви пан Буше доторкнувся ногою землі — він навмисне висідав, не спішучися — як другий жовнір сіпнув його за руку і брутально відіпхнув на бік, загороджуючи вістрям штика приступ до авта. Заки п. Буше встиг піднести руку вгору з заміром вдарити боксовим рухом жовніра зі штиком, я двома скоками стануло поміж ними. Я не казала ні слова, хоч п. Буше зрозумів мій погляд. Він спустив руку вділ і дивився на мене тупо, очима повними нестерпного впокорення.

В цей мент підійшов до нас лікар, що від своєї постанови не вдаватися у „китайські справи“ імпонував мені своїм трохи прибільшеним спокоєм. Він був сів „собі“ на придорожний камінь, плечима до нас усіх та до сцени, вдаючи, що оглядає краєвид чарівного озера.

Зачувши мій схвильований вигук, він рішив помогти мені у гальмуванні запальчивости п. Буше. Підходячи до нас, доктор звернувся до зовсім розбитого француза, взяв його за плечі, відвів на бік, намагаючися жартувати:

— Як бачу, ви аматор „авантюр“!

— А ви можете стерпіти, щоб якісь там посіпаки показували, що мають над нами право життя і смерти — і не протестувати проти цього?!

— Щож ви порадите? Самі хіба бачите! Одинока рада, яку я вам можу дати, це — залишити якнайшвидше Юнан — в доказ помсти!

— Колиб не ця жінка, то я не чекав би на ваші ради...

„Ця жінка“ — це я, подумала я і відійшла, залишаючи лікареві клопіт заспокоїти аґресивні наміри п. Буше.

Тимчасом, за всяку ціну хотячи скінчити цю „комедію“, я підійшла до гуртка жовнірів, що кожний навколо офіцирської жінки, пропонував їй інший вихід з ситуації, іншу карту, інше закінчення. Силкуючись на вічливість та спокій, я запитала жовнірів, де є їх офіцир та всміхаючися до самої китаянки спитала, та вона поважно побилася, спадаючи з коня.

Побільшеними жестами вона показувал

*) Приблизна вартість 10 пол. зол.

мих себе і сіяти анархію?! Коли закид дволичности потрібний польській стороні для репресій проти всього українського громадянства, то на це нема ради. Аргумент усе найдеться. Гадаємо, що навіть такого аргументу не треба, коли хто переконаний у доцільності своєї поведінки і має всі засоби ту поведінку повести. Можна дійсно все українське організоване життя знищити, можна й політичні партії зліквідувати, і всіх українців позбавити можливости творити і плекати окремішні національні цінности та легально боротися за вияв національного „я". Але чи це ціль сама для себе?!

Бо сумніваємося, чи від такої політики зискає нормалізація польсько-українських відносин.

Наука революції.

НЮ ЙОРК, 5. липня. (Вл. кор.) Коли дальше будуть тревати державні перевороти, як це тепер у моді, то прийдеться заложити при котрімсь з американських університетів катедру революції. Таке враження має читач з допису Волтера Дюранті з Берліна, присланого до „Ню Йорк Таймсу". Він пише свої спостереження з останнього Гітлерівського досвіду з революцією і твердить що Гітлер не доріс до Леніна, Сталіна або Троцького. І каже, що тамті добре знали, на кім стоїть успіх революції. Отже не на масах, а на добре здисциплінованій малій горстці. Тому в комуністичній партії в Совітах відбуваються безнастанно „чистки", доки партія не опиниться в зовсім певних руках. Гітлер приймав, хто лише зголосився до націстів. Там повстали різні ворожі табори, котрі вкінці почали розвалювати організацію із середини. Дальше згадує Дюранті, що Ленін і Троцький пильно студіювали французьку революцію і заздалегідь навчились тайни роблення переворотів та утримання себе при владі серед найбільшого невдоволення. А цього Гітлер не зробив і тому опинився в скрутному положенні в такій критичній хвилині.

Комуністи за співпрацею у Чехословаччині.

ПРАГА. ПАТ. У суботу 14. липня п. р. комуністична партія звернулася до соціял-демократичної партії і чеських народніх соціялістів (партія Бенеша) з пропозицією спільного фронту. Комуністи піддержують свою пропозицію останіми випадками в Німеччині, 20-ою річницею світової війни та співпрацею французьких соціялістів з комуністами. Комуністи покищо не одержали відповіди. Одначе обі партії ухвалили вже відповідь, яка буде відмовна.

мені свої заболочені з усіх боків штани та свою поранену руку. Трохи потішена моїми удаваними виразами співчуття, вона сама, відповіла мені, що її чоловік лишився в сусідньому селі, 2—3 км. звіду. З перемовійними жестами вічливости, які п. Буше певно оглядав з погордою, за моє „пониження", я попросила її всісти в авто, пропонуючи повезти її та її ескорту до її чоловіка, щоби врешті вияснити „непорозуміння". Китаянка зразу згодилася на мою пропозицію, певне не через те, що їй спішно було побачити свого чоловіка, а тому, що їй імпонувала прогулька автом. Пізніше я застановлялася, чи то не була правдива причина їх напасти. Хто зрозуміє китайців?

Майже щаслива китаянка вмить розказала жовнірам тоном командора, обсісти авто навкруги, тоді коли ми, вона та я всідали до середини. Жовніри вмить посадили, зраділого своїм життям шофера за керму і цей без огляду на синяки на цілому тілі та на біль від побоїв, швидко пустив авто в рух.

Перед від'їздом я гукнула до моїх товаришів „прогульки", для яких ні в авті, ні за авті не було вже місця, прийти за автом у село, де я по виясненню з китайським офіцером, зачекаю на них.

Коли ми приїхали на публичну площу у містечку, не знаю ким попереджений офіцир, уже чекав на нас у міліційній будці.

Коли китаянка висідала гордо з авта і стала пояснювати по своєму справу свому чоловікові-офіцирові, я порадила шоферові показати його документи. Грамотний офіцир узяв папери та старанно перечитав їх, переконуючися з деяким невдоволенням, що авто і шофер таки губернаторські а це означало, що у цій справі не можна буде нічого вискати.

(Докінчення буде).

Після славної перемоги Олександра Гаркавенка.

Серед незвичайно великої кількости голосів німецької преси про тріюмф нашого змагуна в турнірі у Франкфурті н. М. слід занотувати „Мінхенер Нaесте Нахріхтен". Цей баварський часопис з сумом стверджує, що Гаркавенк ще ні разу не виступав у Мінхені та висловлює здогад, що баварці не вдоволяться при нагоді слідуючого турніру навіть і німецьким багатонадійним борцем, Гансом Шварцом, бо вони нетерпляче вичікують приїзду „недосяжного українця"...

У той самий день, як „*Діло*" вмістило дуже цікаву статтю Е. Франке п. н. „Найкращий борець світу — Олександер Гаркавенко" (ч. 182. з 13. липня) найбільш поширена у Берліні серед спортовців щоденна ґазета „*Дас 12-Ур Блят*" оголосила довге інтерв'ю одного зі своїх редакторів з О. Гаркавенком. Як з нього бачимо, наш земляк має намір викликати на двобій американського грека, Джіма Лондоса, що недавно поклав американця, Джіма Бравнінґа, і здобув мистецтво світу в боротьбі вільним стилем. Виходить, що О. Гаркавенко вже раз переміг був Д. Бравнінґа у 1927 р. Оскільки б нашому лицареві пощастило дійти до зустрічі з Д. Лондосом і покласти його, то це був би нечуваний досі в історії тяжкої атлетики випадок мистецтва в грецько-римській та рівночасно американській боротьбі. Співбесідник О. Гаркавенка закінчив свою статтю дуже сердечним признанням на його адресу.

З Берліна О. Гаркавенко відїхав на відпочинок до Польщі. Його підготовка до великого осіннього турніру в Берліні триватиме кілька місяців. Є вигляди, що в тому турнірі візьмуть участь також і ті змагуни, які досі не зустрічалися з Олександром Гаркавенком.

За новими способами хліборобської культури.

II.

ЗАПАШНИЙ КОМПОСТ.

Завершену купу поливаємо що тижня в означений день дощівкою, змішаною з препарованою гноївкою до чого й служить заглибина на верху купи. Під впливом препаратів гній перетворюється за 3—6 місяців, (У виняткових випадках до року) у готовий продукт, дуже багатий в земні бактерії; це запашний компост, що заступає **своїм діланням** цілковито складники штучних погноїв без їх шкідливих наслідків. Доказом правильної перерібки погною є, коли температура в купі не переступає 40° і коли купа не воняє.

Дозрілий погній (компост) затримує свою силу довший час, його розкидаємо на полі лопатою просто з воза і легко прискороджуємо.

ЩЕ ДВА ПРЕПАРАТИ.

Коли вже ділання гомеопатичних порцій препаратів викликує у сторонніх людей сумнів, а то й усміх, то ще загадочніше видається ділання дальших двох препаратів, які теж мішаємо довший час у дощівці і якими üприскуємо посівну площу; робимо це перед посівом або заки засадимо її препаратом, витвореним у сконцентрованій формі з коровячого гною, а в часі росту рослин препаратом з дрібно спорошкованої кремянки. Давки цих препаратів є такі мінімальні, що про хемічне ділання не може бути мови, отже залишається лише ділання динамічне, з яким чимраз частіше стрічаємося в природничій літературі, (радіоактивність, мітоґенетичні промені Гурвіча і т. п.). Сприскування кремінкою, застосоване в невідповідній порі може навіть сильно зашкодити ростні, а препарат ужитий в дві години після мішання перестає ділати.

Представлені технічні засоби не вичерпують суті біольоґічно-динамічної методи, яка вчить нас стежити за таємними звязками між ґрунтом, ростнею, тваринами, земними і космічними силами і хоче витворити з кожного господарства суцільний організм.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЛОЩА.

По вступнім викладі обох німецьких гостей пішли ми оглянути компостову площу побіч фільварку біля замку, що містить лише третину запасу погноїв, змаґазинованих до перерібки в маєтку бар. Массенбахів, що має 1.200 гектарів. На площі тій переробляють передовсім стаєнний обірник, окремо всякі господарські відпадки. Тому, що тут щойно перед трьома роками почали стосувати господарку біол.-дин. методою і воно ще в стадії переходовій, не все тут уладжене згідно з новими вимогами. Тимто заграничні гості мають добру нагоду для поглядової лекції. Переходимо до новозаложеного городинного городу, де пан Шварц, чудотворець у городництві, подає свої влучні замітки, а вкінці демонструє нам власноручно заложення і спрепарування компостової купи зі свіжо виполеної хопти-

ПОРІВНЮЄМО ДВІ МЕТОДИ.

Після обіду оглядаємо фризійську обору з високою пересічною молочністю (понад 10 л. денно), зразково уладжену, але ще на стару моду, асистуємо при мішанні препаратів, а відтак і їдемо оглядати культури, збіже і цукрові буряки. Поля в кількох комплексах, доволі розкинені. На кожнім більшім комплексі компостові купи в ріжних стадіях перерібки. Чергуємо поля, оброблені старою методою на штучних погноях — з полями, обробленими динамічно. Ріжниця мало помітна при збіжах, впадає в очі, коли порівняти два лани цукрових буряків, оброблених давньою і новою методою. Динамічні буряки своїм темно зеленим листям вкривають щільно цілу управну площу, тоді як буряки, засіяні на штучних погноях покриваються жовтаво-зеленою барвою, розвій гички куди слабший, з поле виказує великі пліші, де буряки зниділи.

Тому, що оба лани, переділені від себе дорогою, виглядають на око рівновартні, зачинаємо основно випитуватись про спосіб управи (гноєння і плодозміну) обох ланів у попередніх роках. Прихильники старої методи виказують, що динамічне поле було краще підхоже, динаміки збивають ці докази і доказують протилежне. Питання нерішене; ми спішимо оглядати сіножати, осушені методою Рімпака, та пасовиська і розсіяні по них компостові купи.

Прогульку кінчить демонстрація сприскування сіножати, з якої зібрано сіно, під отаву препаратом, якого приладження ми виділи перед виїздом на поле.

УСПІХ „УКРАЇНСЬКОГО АГРОНОМІЧНОГО ВІСТНИКА".

Вертаємося до замку ще на коротку конференцію, яку закінчує сенатор запрошенням на триденний курс у своїм маїні на другий рік. Перша партія учасників, до яких і я належу, мусить спішити на залізницю, щоби вернутись на ніч до Познаня. На прощання розділюю перші дві книги „Укр. Агр. Вістника", якими обтяжив мене інж. Храпливий, за що я його відповідно благословив цілу дорогу; показується, що дав за мало, бо зацікавлення нашим органом було таке велике, що два числа ще забракло.

На двірці і в поїзді продовжуємо розмову. Зі мною їде професор, директор з Бучаччини та одна німка-веґетаріянка з околиць Познаня. Професор беззастережно захоплений методами перерібки (компостування) погноїв і науково виясноює способи, які ми на зїзді бачили, натомість стриманий в оцінці ділання препаратів, кажучи, що про них уперше в житті довідався. Проте цим питанням живо цікавиться і пильно записує від мене літературу про біольоґічно-динамічну методу. Дві години їзди минає як хвилина і ми прощаємося в Познані.

(Докінчення буде.) Інж. Юл. Мудрак.

Великий політичний процес у Станиславові.

ВІСІМНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

ПИТАННЯ ДО ЛАВИ ПРИСЯГЛИХ.

Сьогоднішна розправа почалася в год. 8. рано прог лошенням эмолифікованих питань до присяглих суддів у числі 30, а саме 16 в напрямі головної зради (арт. 97 к. к.) і 14 в напрямі приналежности до тайних організацій (арт. 165 к. к.).

ПРОМОВИ ПРОКУРАТОРА Й ОБОРОНЦІВ.

В год. 9.15 став говорити прокуратор. Після нього промовляли оборонці: д-р Олесницький, д-р Бих, д-р Хомин та проф. д-р Старосольський. Промови тягнулись цілий день до год 11. в ночі.

Після того присяглі судді пішли на нараду. По нараді предсідник оголосив вердикт, яким судді признали усіх підсудних винними головної зради.

ВИСЛІД ГОЛОСУВАННЯ ПРИС. СУДДІВ.

Юрко Онишкевич 10 так, 2 ні; **Володимир Явнич** 10 так, 2 ні; **Константин Петрочук** 10 так, 2 ні; **Володимир Гайдюк** 10 так, 2 ні; **Дмитро Корінець** 10 так, 2 ні; Гриць **Барабаш** 10 так, 2 ні; **Юрко Вінтонюк** 8 так, 4 ні; **Михайло Вінтонів** 7 так, 5 ні; **Петро Гоголь** 9 так, 3 ні; **Володимир Мороз** 10 так, 2 ні; **Василь Заставецький** 10 так, 2 ні; **Володимир Бідула** 10 так, 2 ні; **Іван Урбан** 10 так, 2 ні; **Романа Чорна** 8 так, 4 ні; **Микола Баран** 10 так, 2 ні; **Іван Скопюк** 9 так, 3 ні.

На підставі вердикту трибунал видав

ПРИСУД,

яким засудив:

Юрка Онишкевича, урядовця Т-ва „Дністер" у Львові, на 13 літ вязниці.

Володимира Явнича, торг. помічника зі Львова, на 14 літ вязниці.

Константина Петрочука, торг. помічн., на 12 літ вязниці.

Володимира Гайдюка, муляря з Луцька, на 13 літ вязниці.

Дмитра Корінця, селянина з Завадова, пов. Стрий, на 11 літ вязниці.

Гриця Барабаша, гімн. абітур. з Конюхова, пов. Стрий, на 13 літ вязниці.

Юрка Вінтонюка, гімн. абітур. з Пасічної б. Станиславова, на 10 літ вязниці.

Михайла Вінтоніва, абітур. гімн. з Пасічної б. Станиславова, на 9 літ вязниці.

Петра Гоголя, торг. помічн. зі Станиславова, на 13 літ вязниці.

Володимира Мороза, селянина з Підгаєччини, на 11 літ вязниці.

Василя Заставецького, селянина з Литвинова, пов. Підгайці, на 10 літ вязниці.

Володимира Бідулу, столяра з Бережан, на 10 літ вязниці.

Івана Урбана, власн. ресторану зі Львова, на 11 літ вязниці.

Романи Чорну, кельнерку зі Львова, на 6 літ вязниці.

Миколу Барана, селянина з Завалова, на 6 літ вязниці.

Івана Скопюка, маляря з Луцька, на 10 літ вязниці.

Разом всіх підсудних засудили на **172** років вязниці.

Крім цього позбавлено всіх підсудних громадянських прав на 10 літ.

Усім підсудним вчислили слідчий арешт.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.
Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Береза Картуська зблизька.

Відпоручник „І. К. Ц." про концентраційний табор.

Краківський „Ілюстр. Курер Цодз." почав дня 20. ц. м. друкувати низку репортажів свого окремого відпоручника, що виїхав приглянутись зблизька до недавно заснованого, а проте вже відомого концентраційного табору у Березі Картуській. Ці репортажі, вже хочби з огляду на тему, такі цікаві, що передати їх у найістотніших місцях вважаємо своїм обовязком.

Описавши, як товариші-журналісти перестерігали його перед рисковною подорожжю до славної Берези та свої перші враження з подорожі, репортер „І. К. Ц." відмічує, що ні в Бересті ні підчас дороги до нього ніщо не віщувало настроїв недалекого табору. Щойно в Оранчицях є інакше:

„Це остання стація перед Березою. Це вже ніби

ПЕРЕДСМАК ТАБОРУ.

Поліцай з крісом і наїженим на ньому багнетом. Якщо тут уже підсилена охорона, то як виглядатиме вона на стації в Березі? Побачимо.

Але оце поїзд вїздить на рампу запалої стаційки. На малому будинку виразний напис: „Береза Картуська". Давно ця стація називалася „Блудень", бо так називалася кольонія, що притикає до стації. Але від якогось часу придали стації назву містечка, що лежить у віддалі 5 км.

З вагонів висідає загалом (разом зі мною) трьох пасажирів. На пероні ані сліду чогось незвичайного. Немає навіть одного поліцая. Щось справді незрозуміле й затрівожуюче. Чи я висів на добрій стації?

Щойно хвилину пізніше відчуваю здалека чийсь аргусів погляд. Малий

ЧОЛОВІЧОК У ЦИКЛІВЦІ.

Отже це напевно тут і не деінде. Не розглядаюся, придаю своему обличчю вираз постійного мешканця міста і певною ходою, не питаючи нікого про дорогу — входжу до стаційного будинку, а звідти до дожидаючих 3 дорожок (більш їх, як я пізніше довідався, в Березі немає).

Сідаю біля якогось пана з малою валізочкою. В ньому не важко пізнати подорожнього агента шоколядок або ґузиків. Бажаючи змилити чуйність пана в циклівці, до чого щиро признаюся, починаю з моїм сусідом розмову про важку працю подорожного торговельника. Врешті усі три дорожки готові. Поліцая, жандарма або будь-якої іншої влади ні сліду. Пан у циклівці сидить у дорожці враз таки за мною. Маю враження, що тепер менше дивиться, а більше...

...Їдемо. Зі стаційної посілости виїздимо на шосу. Дорога дуже нужденна. Мабуть давно вже цієї шоси не реперували, зрештою не знаю, чи цю дорогу можна назвати шосою. Вузький пояс вибрукований, друга половина — звичайна польська дорога.

Проїхавши яких 2 км., бачимо яких 100 м. перед нами гурт осіб, що працюють при направі шоси.

ЦЕ ВЛАСНЕ МЕШКАНЦІ ОБОЗУ,

або, як це називають офіційно, „місця відокремлення".

Підїздимо ближче. Працює гурт яких 40—50 осіб. Усі у своїй одежі, здебільше зовсім без сорочок з причини спеки. Майже всі обличча інтеліґентські, один у студентській шапці. Працюють при нівеляції землі. Обобіч шоси побіля місця праці лежать поліцаї, прислані сюди з поліційної школи у Жирардові.

Коли наші дорожки зрівнялися з тими, що працюють, перестали вони на момент працювати, приглядаючись до нас. Поліцаї, лежучи, приглядалися теж, але не підганяли працюючих, що скористали з нашого переїзду, щоб відпочати.

Один з поліцаїв, що стояв серед шоси, дає рукою знак, щоби дорожки проїхали. Якщо цей рух був слабшим від приписаного на вулицях великого міста, то все таки не мав він прикмет будь-якої погрози. Тому й дорожкарі переїхали спокійно поміж мешканців обозу без будь-яких пригод та прикрощів.

Одежа працюючих лежала на правому боці шоси, зложена одним рівним рядом на військовий лад.

Їдемо дальше. Пан у циклівці мабуть заспокоївся моєю спокійною розмовою з торг. агентом і десь по дорозі пропав. Можна було „зачіпити" візника.

Виявляється, що „ізольовані" почали працю на шосі в четвер 12. ц. м.

На цій шосі працюють майже виключно українці. На іншій шосі, яку колись називали московсько-берестейською — працює теж гурт яких 50 осіб.

Вістки мого візника, очевидно, дуже скупі, бо з мешканцями табору не можна й словом обмінятись, хочби тільки в переїзді шосою. А зпоза дротів самого табору не продістається ніщо назовні. Як згодом я довідався, на другій шосі, біля головного входу до табору, працюють 'ізольовані молоді ендеки зпід стягу ОНР і комуністи.

Переїздимо ще з який кільометр. Праворуч починається довгий деревляний паркан, закінчений вгорі подвійною лінією кільчастого дроту. Під парканом у віддалі двох кроків йде довгий ряд невисоких стовпців, повязаних теж кільчастим дротом.

Оце власне „місце відокремлення".

ЯК ВИГЛЯДАЄ ЦЕ МІСЦЕ?

У другій частині свого репортажу співробітник „І. К. Ц." описує так це „місце:

„Місце відокремлення" займає будинки й касарняні терени кол. школи „підхорунжих". Крім зовнішної лінії повязаних кільчастим дротом стовпців, з першого погляду немає нічого надзвичайного.

Простір „місця відокремлення" притикає до самого безпосередньо міста. Отже з ріжних місць і вулиць можна свобідно обсервувати будинки. Зате годі обсервувати касарняне подвіря.

Два довгі будинки з червоної цегли видно здалека. Це касарні, у яких тепер приміщено ізольованих, зрештою зі слідами російського касарняного будівництва. Ніяких написів, пересторог та інших знаків на паркані довкола „місця" нема. Десь приміщено старий, півзатертий напис: „Чужим вступ заборонений". Перед головним входом до табору стоїть очевидно, варта. Отже назовні „місце відокремлення" не ріжниться зовсім від звичайних військових касарень.

ТИМ У БЕРЕЗІ — НЕЦІКАВО.

З розмов, які я мав у Березі з рядом осіб ріжного суспільного стажу, я виніс внесок, що населення місточка не виявляє такого зацікавлення до обозу, як цілий край. Тут, де слід сподіватисяб розмов тільки на тему ізоляційного табору, дивляться люди на нього, як на звичайну вязницю, яких повно всюди. Кожна річ затрачує зблизька свою гостроту. І навіть грізна осторога поліського воєводи Костка-Бернацького про заборону підходити до табору під загрозою замкнення в ньому, тут на місці не робить такого враження, як зробила в цілому краю.

Отже ми переїхали на шосі свобідно біля працюючих мешканців табору, приглянулись до них як і вони до нас та оглядалися довго за ними. Другу групу, що працює на берестейській шосі, видко добре з міста, а мешканці Берези Картуської переходять без перешкод поруч них.

А що годі перевести повну ізоляцію табору від зовнішного світу, багато мешканців Берези має перепустки до табору, підписані командантом Ґрефнером. Це доставці харчів та

Подяка.

Оцим почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя „КАРПАТІЯ“ у Львові за скоре і без зайвих труднощів виплачення повної обезпеченої суми по мому бл. п. мужеві Теофорі Гові, проф. гімн. в Перемишлі.

Скора й точна виплата обезпечення уповажнює мене поручити це одиноке українське Товариство обезпечень на життя „КАРПАТІЯ“ найширшим колам українського громадянства.

Перемишль дня 28. червня 1934

Ярослава Гозова.

ті, що виконують у таборі ріжні роботи. Але користати з цих перепусток не дуже приємно. Заборону розмови мешканців обозу з посторонніми людьми перестерігають повнотою і кожний, хто приходить до обозу, намагається якнайскоріше полагодити справу та вийти, щоби його не запідозрили у спробі „обійти“ заборону поліського воєводи“.

Далі репортер краківського „І. К. Ц.“ намагається припинити поголоски, що мають своє джерело в забороні журналістам відвідувати табор і дали основу для „ріжноманітних“ поголосок та тривожать матерей, жінок і сестер і заявляє, що сприяє тому м. і. брак хочби найдрібніших інформацій про табор, яких не дає нівка інстанція. На думку цього репортера неправдиві теж вістки преси про дванацятьгодинний день праці вязнів, бо, як оповідали йому мешканці Березн з власної обсервації, вона триває 8—9 годин. Нема теж у Березі на місті „хмар поліцаїв“, бо всі вони перебувають у касарнях.

Свій репортаж закінчує співробітник „І. К. Ц.“ заявою, що про туристику до Берези говорити годі, бо хоч мешканці її не вичувають близького табору й не мають з цього приводу прикрощів, то кожного, хто приїздить до цього містечка, дожидають несподіванки. Навіть його, крім згаданого „пана в циклівці“, переслідував якийсь тип, що допитував за ним нагально в гостинниці, магістраті і взагалі всюди і врешті тому, що з Берези виїздить тільки один поїзд, приловив його наднхавши на стації та вилегітимував. Кореспондент мав легітимацію зі „Синдикату польських журналістів“ і мабуть тільки тому „пан у цивільному“ склонився й відійшов.

Стільки „І. К. Ц.“ і його висланник, що намагався цілому таборові додати й у рядках і поміж ними, багато теплих кольорів, не зовсім згідних з репортажами інших часописів про т у саму оселю.

Опанас Гр. Сластьон.

(1855—1933.)

(Продовження.)

ЯК СЛАСТЬОН ШУКАЄ ЗА КОБЗАРЯМИ.

З 80-тих рр., ідучи певно за прикладом свого старшого товариша, О. Сластьон поважно почав займатися етнографією; „писав дещо під своїм прізвищем — як подає в листі з 20. III. 1913 — а тепер пишу під псевдонімом Гончар“.

Поселившися в Миргороді О. Сл. розпитує тут за кобзарями й лірниками, знайомиться з ними ближче й удержує звязки та здобуває межи сими мандрівними співцями таке довіря й авторитет, що вони зовуть його своїм „паниотцем“ (так як величали кобзарські учні своїх майстрів-учителів) та в своїх мандрівках навідуються до нього. Результатом цих розшуків і етнографічних записів О. Сластьона була його статтям **„Кобзарь Михайло Кравченко и его думы“**, що появилася в „Київській Старині“ з 1902, V, ст. 303—331 й окремою відбиткою. Автор згадує про кілька кобзарів, яких пізнав ще за своїх студентських часів; так найважнішим був Ів. Крюковський з Лохвиці на Полтавщині, від якого записував думи 1876 р. П. Мартинович, а опісля ще й В. Горленко. Крюковський користувався великим авторитетом серед кобзарів та був у своїй окрузі „пан-майстром“, себто головою кобзарсько-лірницької організації, що тоді ще зберігала подекуди свої давні звичаї й церемонії, а навіть таємну мову. Він мав славу „великого кобзаря“ та по свідоцтву кобзарської братії багатством репертуару й й красою речитативної мелодії, що місцями підносилася до справжніх „плачів“, перевищав самого Ост. Вересая.

До 1902 р., за час свого двохлітнього побуту в Миргороді познайомився О. Сл. із 4 кобзарями, а зібрав відомості про 14, що всі походили з миргородської округи. Крім того називає О. Сл. 10 лірників з Миргородщини, що деякі з них співали також думи.

ЖИВУЧІСТЬ КОЗАЦЬКОГО ЕПОСУ.

Оттак зібрані О. С-ном відомості, потверджені також записами П. Мартиновича, В. Горленка, Малинки, Кріста й інших, були живим запереченням поглядів, поширюваних Русовом й іншими етнографами 1870-тих рр., начебто О. Вересай був останнім кобзарем і начеб то з його смертю завмерли й українські народні думи. Та найкращим доказом **живучости козацького епосу ще й на початку XX. в.** був кобзар Михайло Кравченко, якого вишукав О. Сластьон у Сорочинцях Великих; це побіч Гната Гончаренка із Харківщини один із найзнаменитших кобзарів, що дожив до наших часів. У своїй розвідці подав О. Сл. дуже повні й гарні варіянти двох дум, записаних від Кравченка: „Утеча братів з Азова“ й „Удова“.

Дуже влучно запримічує О. Сл. значні ріжниці межи кобзарськими рецитаціями з різних районів (напр. із миргородської округи й із Чернигівщини), що потверджує давніщі помічення В. Горленка; сі ріжниці виявляються так у доборі дум, бо в кожній околиці є свої улюблені теми, як і в способі бандурної гри, а навіть у мотивах рецитаційної мелодії. Це вказує на **сліди давніх співацьких організацій, звязаних із територіяльними округами** та на розсіяні по Україні кобзарські гнізда й школи, що навіть суперничали межи собою і дуже багато причинилися до вигладжування, „воспівування“ дум та творення їх варіянтів й редакцій.

ІМПРОВІЗАЦІЯ В ДУМАХ.

Дуже важне помічення Сластьона у загальній статті — це підчеркнення **важної ролі, яку грає імпровізація при співанні дум.** Сл. просто запитав М. Кравченка, чому то він у свої „Запорозькі псальми“ (думи) вносить іноді нові слова, звороти, ба навіть цілі стихи, яких давніше не співав; кобзар відповів повчальним тоном: „Е — то вже всякий так, се ж не пісня. Як підійде, знаєте: іноді коротко, а іноді й довше буде... то вже всякий так: те забуде, друге вигада, або й од иншого згадує щонебудь. То вже у пісні друге діло, а тож таки!“ Ось яке цінне признання зумів О. Сл. добути від народнього співця, що робить велику ріжницю межи піснею, із якої „слова не викинеш“, як каже народня приказка, а межи напів імпровізованою рецитацією, якою являється дума. До того додає Сл. від себе: „Очевидно, при співанні дум багато залежить від настрою самого співця і від того, як він переймається змістом думи. Автім я і раніше знав, що місця речитативів, високі голосіння-плачі, не можуть бути заздалегідь означені: це річ такого або іншого настрою співця, ба навіть обставин“ (Мих. Кравч. ст. 13).

ТРУДНОЩІ ЗАПИСАТИ ТЕКСТ І МЕЛЬОДІЮ.

Раз ствердивши факт, що та сама дума, співана тим самим кобзарем, за кожним разом виявляє деякі відміни не тільки в тексті, але ще більше в мельодії, Сл. упевнився, що співу із такою свобідною і змінчивою формою мельодії і ритму ніяк не можна навіть із приблизною вірністю записати просто з голосу співця (як М. Лисенко пробував колись записувати мелодії дум від О. Вересая) і що до того конечно треба допомоги фонографу, що схопивши раз переспівану мельодію дає змогу повторити її без змін багато разів, поки мельодія не буде з усіми нюансами записана.

СЛАСТЬОН І ФОНОГРАФ.

Цей досвід привів Сластьона до того, що **він перший, ще в 1903 р., почав схоплювати мельодії дум на валики фонографу,** якого достарчив йому інжинір **Ол. Бородай,** ентузіястичний любитель української народньої музики, що між іншим дуже набивався за тим, щоби в київській музично-драматичній школі ім. Лисенка вчили також гри на бандурі. Пристосування фонографу до схоплювання народніх пісень і дум на Великій Україні — це безперечно велика заслуга О. Сластьона. Він також найбільше причинився до успіхів моєї **поїздки на Полтавщину в літку 1908 р. для записування** дум при допомові фонографу: коли російський уряд заборонив мені їздити по селах за кобзарями, О. Сл. запросив мене до себе до Миргороду, де на його поклик зібралося кількох співців дум, межи ними згаданий уже кобзар М. Кравченко, Микола Дубина з Решетилівки на Полтавщині (учень славного Ів. Крюковського), що його рецитації давали уявління справжніх „невольницьких плачів“, і один з найкращих лірників, яких доводилося мені чувати, Антін Скоба з хорольського пов. на Полтавщині, що співав дуже удатно також дві думи. Крім того О. Сл відступив до мого ужитку фонографічні валики, на яких він сам ще давніше схопив був прекрасні варіянти кобзарської рецитації від Платона Кравченка й Опанаса Бара, обох із миргородського пов. Пізніше ще двома наворотами О. Сл. присилав мені уже до Львова валики з мельодіями,

Повітове свято в честь „Просвіти“

у Добромилі.

Соборна Служба Божа. — Проповідь о. дек. Мариновича. — Святочна академія. — Виступи 15 сільських хорів. — Деклямації. — Промова посла д-ра Загайкевича. — Загальне враження.

В дні 1. липня ц. р. відбулось у Добромилі величаве повітове свято „Просвіти“. Хоч була непевна погода, вже в ранніх годинах надїзджали люди з усіх сторін повіту. Свято почалося соборною Службою Божою в місцевій парохіяльній церкві, яку відправив місцевий парох о. Господаревський в асисті оо. Боберського і Дутка: діяконували о. Щеснюк і теольоґ Тожовець. Відповідну до моменту проповідь виголосив о. дек. Маринович.

По Службі Божій відбулася на площі „Народнього Дому“ святочна академія. Перед гарно построєною трибуною зібралося понад 5.000 учасників свята. Численно заступлене було духовенство і світська інтеліґенція. На кожному кроці вирцений порядок, серед учасників поважний настрій. Прекрасна картина. Це масовий вияв глибокої пошани громадянства Добромильщини для безупинних культурних змагань Матірнього Товариства. 15 сільських хорів взяло участь у святі. Прибули на нього також: відпоручник Головного Виділу інсп. Петрик та представники установ Перемишля під проводом посла д-ра Загайкевича.

Святочну академію започатковано просвітянським гимном, що його відспівали злучені хори з Ляцька і Тарнави під орудою п. Лисейка. Вступне слово виголосив голова філії д-р Паславський, невтомний працівник на культурно-освітній ділянці. Відтак були виступи поодиноких хорів, деклямації, промови. „Думи мої“ (Шевченка-Воробкевича) виконали злучені хори з Посади Новоміської, Боневич і Волі Дол. під орудою п. Стебельського, „Тече вода“ (Шевченка-Воробкевича) — злучені хори з Квасеничи і Лопушниці під орудою п. Рейнаровича Осипа, „Вулицю“ (Колесси) — злучені хори з Коросна, Лісковатого і Стебника під орудою п. Куривчака, „Широкий Луг“ (А. Вахнянина) — злучені хори з Княжполя і Губич під орудою інж. Ковальського, „Задзвонімо“ (Воробкевича) — злучені хори з Квасеничи і Лопушниці під орудою п. Рейнаровича, „Розрита Могила“ (Котка) — злучені хори з Вілька і Трушевич під орудою п. Мариновича і „Вкраїно Мати“ (Стеценка-Котка) — всі вище згадані хори в числі около 450 осіб під орудою о. декана Гайдукевича з Риботич. У спільному виступі взяв участь також хор з Кропивника.

Деклямації виголосили: Галя Лисейківна зі Добромиля („Осаї глава XIV“), Олеся Ярема з Ляцька („Просвіті“ — Стефаника), Вол. Глухий з Тарнави (Пролоґ до „Мойсея“ — Франка) і Мих. Теліш („Пісня читальників“ — Метлинського). Реферат про освітні змагання виголосив відпоручник Централі. Академію закінчив гарною промовою посол Загайкевич. Виконання усіх точок заслугує вповні на признання.

Здисциплінованість хорів і їх гарні однострої приковували увагу учасників. Передовсім вирізнялись національними одностроями з Княжполя і Губич. Гідна теж похвали праця диригентів, передовсім селян, які зуміли підготовити і так гарно виконати поодинокі точки програми.

Учасник.

схопленими від визначних кобзарів, як Степ. Пасюга, Петро Древченко, Іван Кучеренко — усі з Харківщини, та від лірників Ів. Скубія, Сем. Говтвана й інших співців дум із Полтавщини, долучую також тексти дум і короткі життєписи співців.

(Д. б.) **Філярет Колесса.**

Арештували 30 журналістів.

РИҐА, 20. 7. ПАТ. Влада арештувала у Латвії 30 членів професійного союзу журналістів і письменників, а між ними кількох членів управи і провірної комісії за протидержавну діяльність. Більшість арештованих сидить у концентраційному таборі.

Згорів старинний монастир.

АТЕНИ, 20. 7. ПАТ. На Пельопонезі згорів один з найстарших монастирів в Европі Меґаспіліон. В монастирі згоріли старинні ікони і багаті скарби візантійських цісарів. Вдалося врятувати ікону різьблену в воску, яку, після переказу, мав вирізьбити апостол Лука. Цілковите знищення монастиря спричинив вибух пороху, який зложено в підземеллях ще підчас грецького повстання в 1821 р. Підчас пожежі згинуло кільканадцять осіб.

Великий процес за саботажі у СССР.

У великім політичнім процесі, який відбувається в Ленінграді, за саботажі, антисемітизм і контрреволюцію, прокуратор домагався для 5-ох обвинувачених кари смерти, а для 16-ох по десять років вязниці.

—o—

Сензаційна афера в Румунії.

БУКАРЕШТ, 20. 7. ПАТ. Слідство парляментарної комісії про військові замовлення у фабриках Скоди відбилося широким відгомоном по цілій Румунії. Ґен. Уіца склав сензаційні зізнання, що полк. Сейнеску дав йому хабаря 20 мілiонів леїв за увільнення представника Скоди Селецького. Одначе Сейнеску заперечує зізнання ґен. Уіца. Тому парляментарна комісія покликала колишніх міністрів і провідників колишньої проурядової народньо-селянської партії, а саме: Вайда-Воєводу, Маню, Міронеску, Маґеару та інших.

—o—

Недостача пшениці в Европі.

НЮ ЙОРК, 5. липня. (Вл. кор.). Економічні ґазети приносять вісти, що жнива в Европі загалом не мають добрих виглядів. Через спеку засіви не вдалися і тепер браке в Европі яких 25 до 30 відсотків пшениці. Очевидно, що через недорід піднесеться ціна збіжа.

—o—

По широкому світі.

— Німецький суд вирішив, що кожний робітник, який в дні 1. травня не святкує, шкодить не тільки державі і народові, але не сповняє теж своїх обовязків. З тієї причини можна таких робітників усунути з підприємства.

— На сирійсько-палестинському кордоні поліція арештувала 29 жидівських еміґрантів із Польщі. Вони нелеґально передісталися до Палестини, тому їх виселять.

— Польський контрторпедовець „Бурза" і „Віхер" прибудуть у гостині 24. 7. до Ленінґраду. Контрадмірал Унруґ поїде з делеґацією до Москви, де їх прийме большевицька військова влада.

— Гурт арабської нац. молоді оснував у Єрусалимі партію нац. оборони, основану на гітлерівських принципах.

— Канцлер Гітлер виїхав до Мінхен на відпочинок. Мін. Нойрат теж виїхав на відпустку.

— Шеф штабу пробоєвих віддiлів Лїце видав комунікат, в якім сказано, що доносчиків, які використовують події з 30. червня ц. р. і присилають анонімові листи, передаватиме в руки прокуратора.

— До Праги приїхав перший большевицький посол Сергій Александровський і вручив през. Масарикові свої документи.

— Зять Мусолінія гр. Чіяно буде амбасадором Італії в Льондоні, а амбасадор Ґранді перейде до Москви.

— Біля Гановеру горить 1000 морґів ліса. Біля Берліна згоріло 5.000 морґів. У Ґалле-мав у Саксонії згоріла фабрика паперу.

— Підчас концерту військових орхестр у Чернівцях завалилася трибуна з людьми. 20 осіб тяжко, а 100 осіб легко ранених.

— Апеляційний суд у Єрусалимі увільнив Ставського від заміту вбивства д-ра Арльософа.

Катастрофа повені.

ПОНИЩЕНІ ЗБІЖА.

ПАТ повідомляє: Повінь спустошила великі простори піль зі збіжем, з якого не залишилося ні сліду. Куди тільки переплила вода, очам представляється страшна картина знищення. Селян огортає чорна розпука.

Вода в Дністрі та його доплинах вже опадає. Небезпека повені в Кракові вже проминула. Вода рік на Лемківщині та в горішніх доплинах Висли теж опадає. Зате села над середущою Вислою поважно загрожені. Біля Завихвосту і Пулав постійно прибуває вода зі Сяну. Повінь загрожує тепер Варшаві. Сподіються, що найвищий стан води у Варшаві прийде зі суботи на неділю.

36 СІЛ ЗАТОПЛЕНИХ.

У пятницю в полудне вода залила три черговi повіти: сандомирський, янівський і тарнобжеський, а в них 36 сіл. 13.000 людей знову втратило весь свій дорібок, а деякі і життя. Селяни схоронилися на дахи хат і ждуть допомоги від війська, яке веде рятункову акцію. Вода залила простір на 60 км². 20.000 сіножатей і піль під водою. Вода зі Сяну, яка постійно зростає, ще не прибула цілою масою до Завихвосту. Коли припливуть туди запінені хвилі, розміри катастрофи зростуть непомірно. Сандомир відрізаний від Завихвосту. Великий залізничий міст знищений. Кільканадцять осіб та кілька саперів і старшина знайшли страшну смерть у мутних хвилях. З одного залитого костела священик ледви встиг урятуватися.

ХМАРОЛІМ У ЯРОСЛАВІ

Над Ярославом обірвалася хмара, яка залила ґазівню та багато помешкань. Вода на Сяні підноситься, бо більші води приплили зі Сянока та околиць. У ярославськім повіті вода залила 20.000 морґів.

КІЛЬКАДЕСЯТЬ МІЛІОНІВ ШКОДИ.

Побіжні підсумки шкід, заподіяних повінню, досягають кількадесять мілїонів. До того повінь поширюється і заливає все нові простори.

СИН ҐЕНЕРАЛА З РОДИНОЮ ВТОНУВ.

У Клечанах пов. Новий Санч нагла повінь захопила в ночі на свої хвилі віллю п. Турчанських враз з 11-ма особами. Саме тоді син ґенерала Балабана Адам враз з дружиною Анною та 4-літньою донькою перебував у свого тестя Турчанського. За кілька хвилин хвилі розірвали дім і 9 осіб втопилося. Тільки двом особам вдалося врятувати життя.

БУРІ ЛЮТУЮТЬ.

У пятницю, 20. липня ц. р. в год. 2-ій пополудні перетягнула понад Львів страшна буря з громами після великої спеки перед полуднем. Один зпоміж богатьох громів убив при вул. Бартосівної корову. Другий грім ударив у каштан на подвірю воєвідської команди поліції при вул. Сапіги, де перед тижнем згинуло від грому двоє дітей команданта Штробля. Страшна буря лютувала теж над горішним бігом Дністра та в інших околицях. Пересічна температура доходить від 18 до 24 степенів Цельзія.

Перед упадком уряду Думерґа.

Тардіє обвинувачує колишнього премієра Шотана. — Вимоги радикальної партії.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. Вчорашнє засідання слідчої комісії для вияснення афери Ставіського може викликати далекойдучі політичні ускладнення у Франції. Колишній премієр Тардіє зізнавав шість годин, гостро обвинувачуючи колишнього премієра Шотана. Тардіє закинув Шотанові, що він намагався закрити скандал Ставіського, щоби рятувати себе і свою рідню. Закиди Тардіє викликали таке враження, що предсідник слідчої комісії, побоюючися далекойдучих наслідків, затягнув засідання до пізної ночі. Тардіє з обуренням заперечив, наче би на чеках Ставіського було колинебудь його імя. Хоча проминуло 4 місяці від прилюдного заміту в комісії, ніхто не взивав Тардіє, щоби виправдався. Тардіє заявив, що Шотан від самого початку афери знаменито орієнтувався. Коли скандал розрісся, Шотан зорґанізував з комісарями поліції кампанію проти Тардіє. Шотан заявив — зізнає Тардіє — що афера Ставіського була для нього несподіванкою. Тому заявляє, що Шотан знаменито орієнтувався у всіх подробицях афери не тільки як міністр, але як адвокат і голова родини. Закидає, що поліція навіть не старалася схопити Ставіського живим. „Сюрете Женераль" знала дуже добре про виїзд Ставіського перед самогубством. Нема сумніву, що Ставіський в дні своєї смерти був окружений аґентами. Тому комусь залежало, щоби Ставіський не попав живим у руки справедливости. Після смерти Ставіського сфальшовано книжку тальонів його чеків. Один з тих чеків мав бути виставлений на прізвище Тардіє. Тут був причасний ком. Боні. Була людина, яка виконувала прикази, але була теж така, яка їх давала. Заява викликала серед членів комісії величезне враження. Тому предсідник візвав телеґрафічно Шотана, який прийшов в год. 11-ій в ночі. Шотан заперечив зізнання Тардіє. Метою тих зізнань розбити політичне перемиря. Тардіє виступив проти мене — заявив Шотан — як провідника проурядової партії, щоби довести до розвязання парляменту. Зізнання Тардіє започаткували виборчу кампанію. Далі домагався нових свідків, що приказав сфальшувати чеки Тардіє.

Тардіє назвав свідків і просив покликати їх до розправи. В год. 3-ій над ранком Шотан заявив: Тардіє задто розумний і знає, що радикали не будуть піддержувати кабінету, в якім є Тардіє.

Шотан, як секретар радикальної партії, враз з Еріо домагається сатисфакції від уряду, бо в противному разі радикальна партія не буде піддержувати уряду Думера.

Аґенція Аваса повідомляє, що конфлікт буде поладнаний і уряд залишиться.

Перед дальшими змінами уряду.

Обнижка монополевих цін. — Закордонна позичка за аренду тютюневого монополю.

Польська преса повідомляє, що на днях відбудуться дальші зміни уряду. Відійдуть міністри освіти і скарбу. Причиною уступлення мін. скарбу Завадського має бути неприхильне становище міністра до обнижки монополевих цін та виробів скартелізованого промислу. Тієї обнижки домагається премієр Козловський. Міністр скарбу противиться тому, щоби не нарушувати рівноваги буджету. З цього приводу кружляють поголоски, що тютюневий монополь виарендують за нову закордонну позичку.

У четвер, 19. липня ц. р. повернув з Пікелішок до Варшави марш. Пілсудський.

Перед переговорами Польщі з Литвою.

Кружляють поголоски, що в найближчих днях зїдуться литовські і польські політики в Друскеніках на нараду. В справі переговорів Польщі з Литвою відбулися наради колишнього премієра Пристора з марш. Пілсудським. Литовська преса пише, що в склад польської делеґації увійдуть такі політики: Пристор, Залеський, Шембек і Станевський. „Летувос Зініяс" подає сензаційну вістку, що Литва нав'язує переговори за ціну відступлення кількох польських повітів. Вильно залишиться 20 років під протекторатом Польщі, а опісля відбудеться голосування.

Підсумки ґенерального страйку.

150 МІЛІОНІВ ВТРАТ.

САН ФРАНЦІСКО, 20. 7. ПАТ Хоча ґенеральний страйк закінчився, страйковий комітет істнуватиме так довго, доки його згідно з рішенням комітету не розвяже предсідник. Одна з резолюцій домагається, щоби з усіх міст, обнятих страйком, відійшло військо і народня ґвардія на необмежений час. Населення з великою радістю привітало закінчення страйку. Всі робітники повернули до праці. Ресторани і розривкові льокалі переповнені. Страйк закінчився скорше тому, що населення заняло вороже становище до робітників. Ґубернатор Меріям заявив, що відділи народньої ґвардії не покинуть міста, доки не втихомириться насильства. Втрати від страйку обчисляють на 150 міліонів долярів. Крім того було 8 убитих і 197 ранених. У Портленд страйковий комітет загрозив ґенеральним страйком, коли до міста увійдуть відділи народньої ґвардії, які таборують 10 км. від міста.

—o—

Дальші транспорти до Берези Картуської.

З Яворова вивезли до концентраційного табору інж. Володимира Бориса та Семена Харамбуру.

НОВИНКИ

— **Ямна коло Яремча.** Пансіон „Веселка" отворений від 1. травня. Кімнати гарні, соняшні, добре уладжені, з бальконами. Харч першорядний, спільна їдальня, товариство добірне, ціни конкуренційні. Ближчі інформації подасть Ів. Ліськевичева, Ямна коло Яремча. 143732-?

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо.** 1287 53-?

— **Україніка.** „Незалежна Грузія" в останнім числі подає в рубриці „Серед українців" інформацію про знищення на Україні на основі розпорядження з Москви 36 вагонів українських книг, видрукованих за часів Скрипника. Книжки спалено як націоналістичні й небезпечно-українофільські. В тімже числі „Н. Г." відмічено зріст у ріжних місцях України протибольшевицьких манифестацій, подано згадку про оснування сільсько-господарської школи в київській св. Софії, зреферовано про виступ шикаґівських українців з демонстрацією протисовітського режиму з нагоди приїзду до Шикаґа „полпреда" Трояновського. — Останнє 6-те число чеського „Slovanskeho Přehledu" крім постійного перегляду українського життя в СССР, Польщі й Підкарпатті принесло статтю Арк. Животка п. н. „Друк Підкарпаття", в якій автор придивляється до краєвої преси та визначує місце українських періодичних видань Підкарпаття. — В ч. 10 чеського журналу „Skolske reformy" вміщено статтю проф. Ст. Сірополка: „Poznámky k dějinam globavni metody čteni v Ukrajinĕ".

— **Вписи до вищої Гірничої Академії в Леобен на факультети гірничий і гутничий приймають від 8. до 20. жовтня на адресу: Technische Hochschule, Graz (Reuchbauerstrasse Nr. 12), а для слухачів II., III. і IV. року на адресу: Montanistische Hochschule, Leoben, Franz-Josefstr. 18.**

— **Арештування після розвязання УСО. У звязку з ліквідацією Українського Селянського Обєднання (УСО) арештували у Львові відповідального редактора часопису „Праця" Костя Личковського та члена центрального комітету тієї партії Івана Сідельника. Арештованих відставили до розпорядження суду.**

— **Помер у вязниці.** Майор Тадей Рильський, що в дрогобицькій тюрмі відбував кару 15-літньої вязниці за вбивство жінки, помер нагло на удар серця. До останньої хвилини Рильський впевняв, що він невинний та не вбив жінки, лише вона покінчила самогубством. Прожив 59 літ.

— **Вдусилася світильним ґазом.** У Львові при вул. Яґайлонській 28. у хірурґа д-ра Сасовера 27-літня служниця Олена Мурель отроїлась світильним ґазом. Причиною трагічної смерти нещаслива любов зі шофером Франком Яремчуком, якому батьки заборонили одружитися зі служницею.

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала службовця Краєвої Каси Кредитової з вул. Леґіонів 37, який мав надати 3.000 зол. своєї установи на почту. Де ті гроші ділися, він не знає.— Невідома жінка покинула на подвірю дому при вул. Пелчинській 32. трилітнього хлопчика, а сама втікла.

— **Спалила власну дитину.** Львівська поліція арештувала робітницю друкарні „Ксьонжніца-Атляс" Каролину Чоловську за душогубство рідної дитини ще в 1931 р. Чоловська призналася, що привела на світ нешлюбну дитину та тому, що не мала з чого жити, вдушила її на горбах Цитаделі та вкинула до горіючої печі в „Ксьонжниці Атляс".

— **Хотіли втопити акцизного урядовця.** Миленька родина — 70-літній Ян Осув та його дві доні, що всі разом продукували свою власну „кризисову" горівку в Яновій Долині на Костопільщині (для спрагнених гірників), засуджені окружним судом у Рівному на 3 місяці вязниці за те, що хотіли втопити в Горині акцизного урядовця, який викрив їхню горальню.

— **Ліси горять.** На Поліссі в багатьох місцевостях вибухли пожежі лісів. Згоріло: в маєтку Озері 6 га, в Тиховій 6 га, в Острівку — 14 га й т. д.

— **Ріжні вістки.** У місті Боцен після великої нічної бурі мешканці бачили огняну кулю, що впала з неба, освітивши сильно околицю; мала вона в промірі півтора метра. — На франц. летовищі в Бурже відкрили новий двірець для літаків; біля двірця є школа для летунів і летунська робітня. — Великі повені в Індії поширили холеру; у центральних провінціях в останньому червневому тижні було 1055 смертних випадків, а в усій Індії у першому липневому тижні 2799. — Біля Ліону на горбку повстало окреме мале місточко дешевих мешкань. — У шведській маринарці відкрили великі зловживання, що тяглись 14 літ; арештований один колишній адмірал, адміральські радники і ріжні урядовці. — Паризька поліція арештувала двох італійців, Массія і Серра, що були членами міжнародньої банди фальшівників і від 1930 р. пустили у світ тисячі фальшивих франц. вартісних паперів; в їх домівці у Міляно найшли багато таких паперів і цілу устатковану фабрику.— 380 англійців вибирається на 3-тижн. вакаційний побут до Австрії цього місяця. — У відомім радянськім живці Боржом відкрили нові джерела, що дають на добу 400.000 літрів мінеральної води. — В Оппельні (Горіш. Шлеськ) упала ратушева вежа, на щастя, нікого не вбила і не зранила. — У Бельфасті продадуть цими днями на ліцитації фотель Наполеона. — В американськім місті Канзас-Сіті ховали місцевого славного бандита Джоні Хазія; похорони коштували 50.000 долярів.

— **Прогулька добра на крізу.** Англійський консулят у Польщі дістає щораз частіше прохання, щоб дати дозвіл особам, які хотять іти до Палестини пішки. Найближчого тижня з Варшави має вибратись у таку подорож 10 ремісників; подорож тріватиме 3 місяці.

— **Діяч з зашитими губами.** Один із найближчих співробітників Ґандія, Бгансолі, колишній редактор Ґандієвого денника „Молода Індія" зложив присягу, що довіку не промовить слова. Він приступив до секти мовчазних і щоб лекше дотримати присяги казав собі зашити губи.

— **Подружжя, нерви і студії.** Директорка одного з найбільших американських коледжів „Вассар" дала дозвіл своїм студенткам виходити заміж. Досі американські студентки могли мати тільки наречених. Досвід виявив, що цей затяжний стан нареченства погано відбивався на нервах студенток, доводив до конфліктів з прилюдною мораллю, всяких скандалів і трагедій.

— **На віденському парляменті** знову висітимуть два орли. Коли проголосили республику, цей символ давнього ладу заступили молотом і серпом. Тепер орли вертаються у своє старе гніздо.

— **Папа міліоновим спадкоємцем.** У Каїро померла міліонерка, уроженка Спалято. Своє майно 70 міл. динарів записала папі і святому місту Єрусалимові. Її рідня виступила з процесом, щоб цей заповіт уневажнити.

— **Львів-Монте Карльо.** Експресова подорож у країну веселости, гумору, пісні та танку в 12 образах іде від сьогодні в кіно-ревії „Марусенька". Подорож ця дає цікаві краєві та закордонні „шляґери". Акція починається в передвоєнній Росії на німецько-російському фронті. Любов дочки Олександра Петровича до полоненого німця Мілера. До початку третього сеансу ціни місць знижені. В неділю в год. 12. вполудне поранок із повною ревієвою програмою.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

СНИ ПРО ПЕРЕМОГУ.

Ох, як сердечно не люблю я тих людей, що у кожній хочби найтруднішій, найскладнішій і найбільше заплутаній справі умить визнаються, і хочби розумілися на ній, як паламар на догматиці, а вовк на звіздах, мають у даній справі відразу ясний, вироблений погляд і займають до неї рішуче становище.

Чи запримітили ви, якою мовою ці люди говорять і пишуть? У них що друге слово „рішуче", „абсолютно", „безумовно", „безоглядно", „напевне", „безсумніву"...

Зовсім інакше говорять і пишуть люди розумні. У них часто почуєте чи подибаєте „майже", „здається", „либонь", „до деякої міри", „імовірно" і т. п.

Перший тип — це здебільша осли, що хотять людей осліпити своєю красномовною пустомельщиною й стилістикою. Це язва в товариськім, політичнім і суспільнім житті. Бо ці люди, „все знають", ніщо у них не насуває ніяких сумнівів. І в гадку їм ніколи не прийде, що над якоюсь справою треба іноді подумати, перевірити її, неодно треба й пережити, щоби у висліді дійти до якогось погляду, оцінки.

У великій частині створила той тип т. зв. „воєнна матура", яку лекше було пройти, як о-слові міст — особливо, коли до неї приступав хто в однострою хорунжого.. І ця воєнна зрілість мабуть породила в них пересвідчення, що все можна легко знати, у всьому визнаватися, на все мати відповідь, а то й лік, чи пораду.

Це явище було би невинне й нешкідливе, якби було зльокалізоване на одно покоління. Але можна побоюватись, що воно заразливе і його бациль не скоро згине.

Бо вже сказав Шекспір, що дурниця — вічна, дурниця не може вмирати...

А саме з такої дурниці родяться хоробливі сни — про перемогу. Сни тих Наполеонів, що мали освіту і часто тільки шаржу фельдфебля. І ця освіта та тон, в якому промовляють заступають їм знання і світогляд.

Сумне явище, але іноді є й з чого посміятись.

Тиберій Горобець.

З кіна.

Кіно „Касіно": „Гніздо залюблених" і „Таншористки з Буенос Айрес".

Це гніздо, де всі дістають любовну гарячку — великий готель. Огнище, з якого йдуть любовні промені — головний портіер, Дон-Жуан з вигляду і досвіду. Всі потребують його ради, головно жіноцтво, якому вміє він помагати і яке вміє пхати в біду, коли йому вигідно. Фільма погідна, з кількома сатиричними нотками (ще один король леґендарної мініятурної держави!).

Друга довжелезна фільма на тему торгівлі жінками нагадує найчорніші дні кінової канікули. Це щось таке недотепне і старе, що тільки обовязок рецензента каже висидіти до кінця сеансу.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Володимира з Лісникевичів-Козловських Білецька, дружина емер. професора учит. семінарії в Ряшеві, упокоїлася, принявши св. Тайни, в дні 6. липня ц. р. в 70 році життя. Похорони відбулись у Ряшеві в неділю, дня 8. липня 1934. В. І. П!

—o—

Дописи.

ЧОРТКІВЩИНА

Оснування рух.-спортового т-ва „Луг" в Джурині. Слідом за іншими передовими селами Чортківщини, де лугова ідея зискує щораз більше поширення, відбулися 15. п. м. перші загальні збори руханково-спортового товариства „Луг" в Джурині. На збори прибуло велике число громадян, передовсім молоді, що з великим зацікавленням вислухала промови реферату проф. Шкварка з Чорткова. Після впису членів вибрано Старшину, зложену з молодих, ідейних селян, які дають запоруку, що поведуть товариство на добро і славу села й народу. Головою „Луга" став громадянин Онуфрій Німчук. Бажаємо новому товариству якнайкращих успіхів у його праці, від якої сподіємося в Джурині дуже багато доброго.

Лугович.

СКАЛАТЩИНА.

Посвячення церкви в Колодіївці, пов. Скалат, відбулося дня 7. липня ц. р. в день Рожд. св. Івана Хрестителя. Посвячення довершив Преосв. Іван. На це свято зійшлися люди майже з цілого повіту. Зібрані витали оваційно владику. По посвяченні храму була архиєрейська Служба Божа в окруженні конлекапального духовенства. А тому, що посвячення припало саме в день іменин владики, уладжено пополудні в його честь академію, на яку зложилися продукції хорів з Колодіївки, Ходачкова Малого і Жеребок Кор. Від повітових українських установ промовляв радн. О. Пісецький. Потім складали побажання відпоручники всіх місцевих установ. Усі три хори співали дуже гарно, видно, що дбайливо підготовились і вложили у це свято багато праці. Добре вив'язалися зі своїх завдань теж маленькі декляматорки. Владика подякував щиро за вияви любови і прив'язання. На закінчення відспівано гимн національний і католицький. Свято улаштовано заходом о. пароха Колодіївки. Приявних було 1.500 людей. **Приявний.**

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ОГНІСКО.

До повищих змагань, які відбудуться у неділю 22. ц. м. в год. 17. на грищі Погоні, виступить **Україна** в найсильнішому складі з Магоцьким і Краєвським у нападі; це дає запоруку, що гра буде дуже цікава і дасть глядачам багато емоцій. Попередять змагання другої дружини України з українським робітничим клюбом „Степ", який у змаганнях за мистецтво Ц.-кляси вибився на одно з чолових місць. Ці змагання зачнуться вже в год. 3. Ціни місць найнижчі.

КОМУНІКАТ СПОРТОВОГО РЕФЕРАТУ У. С. С.

НАКОЛЕСНИЦТВО.

Змагання наколесні Львівщини відбудуться в дні 29. VII. ц. р. Біг 10 км. на стрийській шосі. — Збірка змагунів в год. 8. (точно!!) на площі С.-Батька. Старт в год. 8·30.

В дні 5-го серпня ц. р. відбудеться **біг 1 км.** на стрийській шосі. Збірка і старт, як вище.

Зголошення змагунів на письмі до У. С. С. день перед змаганнями.

Краєві наколесні змагання на шосі відбудуться в дні 12. серпня ц. р., получені зі звіздовим з'їздом та нагородами за найдовше кільометрове. Ближчі подробиці будуть ще подані.

Рівночасно пригадуємо Окр. Ком., що до цього речинця мусять бути переведені окружні наколесні змагання на шосі, а також короткі (на шосі або торі).

ТУРИСТИЧНИЙ КОНКУРС.

П. Рада проголошує конкурс за найкращі прогульки **піші, водні і наколесні.**

Участь у конкурсі може брати кожний спортовець, зареєстрований в У. С. С., що відбув у літнім сезоні 1934. прогульку (найкоротшу одноденну) індивідуально або дружиново, пришле вільний, але вірний опис прогульки і точний звіт. Побажаним є долучувати світлини, рисунки і т. д. Три найкращі прогульки з кожного роду будуть нагороджені.

Описи і звіти присилати до 1. грудня 1934.

Першенство матимуть ті учасники, що відбули довші прогульки (піші, водні чи наколесні), **або кілька коротких.**

КРАЄВІ ЗМАГАННЯ.

В днях 16., 17., 18. і 19. серпня відбудуться краєві сітківкові змагання у Станиславові. Конкуренції: **поодинока гра жінок і мужчин, подвійна гра і мішана.** Окрема кляса для юніорів. На змаганнях будуть розіграні чотири нагороди: за поод. гру панів — нагорода Центросоюзу (в 1933 р. здобув п. Сасик З.); за поод. гру жінок — нагорода „Маслосоюзу" (здобула п. Могильницька); дві нагороди для найкращих змагунів з провінції (фунд. п. Сасик Ст. і „Дністер") — здобули п. Гурська М. і п. Александрович.

25. і 26. серпня — **краєві плавацькі змагання у Львові.** Організує Черник.

1. і 2. вересня — **краєві легкоатлетичні змагання у Львові.** Організує Окр.-Львів.

23. вересня — **краєвий пятизмаг жінок і мужчин у Перемишлі.**

30. вересня — **краєвий тризмаг жінок у Львові.**

7. жовтня — **краєві змагання у спорт. грах у Львові.**

На всі краєві змагання зголошує змагунів (ок) товариство тиждень наперід. За кожного пізніше зголошеного змагуна платить дотичне т-во 2 зол. кари. За нестартовання зголошеного змагуна (без оправдання) платить т-во 5 зол. кари. Кари спадають автоматично і є платні до тижня під загрозою завішення.

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

Поданий у нас вчора вислід змагань за чашу середущої Европи перекручено. Виграла 4 : 0 не празька Спарта, а віденська Адміра. Тимсамим від дальших змагань за чашу відпала Спарта.

СПОРТОВІ НОВИНИ.

Від 25 літ уперше англієць здобув світове мистецтво у тенісі; є ним Перрі, що виграв метч проти минулорічного переможця, австралійця Крефорда. Англія дуже з цього горда й імя Перрі не менше славне, як імя останнього переможця в кінних перегонах... коня.

Рівночасно у Вімбельдоні проявили незвичайну енергію два німецькі теннісисти: Денкер і Геннель, що грали проти бельгійців Лякроа і Бормана; вони мусіли розіграти 86 „геймів", щоби виграти, а саме: 16 : 14, 7 : 5, 4 : 6, 5 : 7, 12 : 10. На другий день виступали вони проти англійців Уітрофта і Віфа і знову мусіли зробити аж 66 геймів, щоб виграти.

Сумно скінчив свою карієру боксер Ерні Шааф, що в лютім 1933 р. програв метч з Карнерою. Після одного удару італійського велетня Шааф сконав.

8.500 долярів, які приніс йому цей метч не пішли для його рідні, тільки на шпиталь, лікарів, менаджера і податки. Рідня Шаафа дістала всього 1000 дол.

Американський мистець боксу Танней заробив 900.000 долярів своїм пястуком, зложив гроші до банку і перестав боротись, вибравши собі новий, безпечніший фах — професора.

—o—

На будову шпиталю.

Спис жертв на будову шпиталю ім. Митроп. Андрея.

ВИКАЗ XLI.

Зложили: 210 зол. І. Кривецький за портрети й наліпки; 100 зол. Т-во „Дністер"; 92 зол. збірка І. Кургана коло церков; 56 зол. декан. уряд Бібрка; по 22 зол.: Мар. Тов. Молоді Львів і В. Кулієвич Прага; по 10 зол.: І. Борис Стрий, О. Бурачинський Хойніце і кооп. „Ощадність" Гряда; по 5 зол.: С. С. Василіянки Львів, Длугоша, І. Борис Стрий, пар. ур. Збараж, Е. Лівшіц Львів, кооп. „Єдність" Рісна Руська, Баранюк, В. Котик, Синенький, С. Колодій С. Стецишин, Львів; 4 зол.: пар. ур. Збараж; по 2 зол.: М. Бобик, Г. Дубас, Г. Дудич, В. Коберніцький, А. Лазорко, Г. Лотоцький, Недопитальський, О. Петричко, І. Пітулина, С. Посувало, Ю. Репчинський, І. Цесьля, О. Шишка, І. Шліхта і В. Гордонь, Львів; 1·50 зол.: пар. ур. Солонка; по 1 зол.: Д. Мороз Станиславів, В. Бассай, І. Бекерський, О. Клим, С. Крестиняк, І. Михайлишин, П. Панькевич, І. Стахів, О. Сметанка, В. Стецьків, О. Тарнавський, Р. Тихолів, С. Шведик і В. Чайка, Львів.

Крім того 10·000 зол. Жертводавці що не бажають виявити свого імени.

Усім Жертводавцям складає щире Спасибіг

Управа „Нар. Лічниці".

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діла". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.